

KBO
LIMBURG

Oog voor Senioren

Oog voor alle senioren

Oog voor elkaar!

Beleidsplan KBO Limburg 2014 - 2016

met dank aan onze fotografen Huub Corstjens en Pim Ermers

Voorwoord

Hoe kom je tot een goed beleidsplan? Voor KBO Limburg is het antwoord op deze vraag eenvoudig: samen! Samen met onze leden en vrijwilligers die de kern en de basis van onze vereniging vormen, de grootste seniorenvereniging van Limburg. Daarom trokken directeur Hans Hollanders en ik in januari door heel Limburg en gingen we met alle afdelingen in gesprek. Allereerst om ons petje af te nemen voor al het werk dat er binnen die afdelingen, week in week uit, wordt verzet. Vervolgens gingen we met diezelfde pet rond, om bouwstenen te verzamelen voor dit beleidsplan. We vroegen onze leden waar ze trots op zijn, waar ze zich zorgen over maken en wat hun langgekoesterde wensen zijn. Het was een ware uitdaging om alle aangedragen bouwstenen te verwerken in dit plan en het resultaat mag er zijn.

KBO Limburg laat in dit beleidsplan zien dat mensen de bron en grondslag vormen voor een maatschappij, waarin het goed samen leven is. Waarin mensen elkaar ontmoeten en oog hebben voor elkaar. En om goed samen te leven, moet je er ook samen aan werken! Samen met onze 3000 vrijwilligers, maar ook samen met andere maatschappelijke organisaties en samen met de lokale en provinciale overheid.

We leven in een onzekere tijd, waarin vanzelfsprekendheden verdwijnen en senioren meer dan voorheen zelfredzaam moeten zijn. Daar moeten we samen de schouders onder zetten. Oog houden voor wat haalbaar is, alert zijn op het ontstaan van knelpunten en op tijd actie ondernemen. Maar ook actief zijn om senioren handvatten te bieden om zelfredzaam te kunnen zijn, via educatie en advies.

De decentralisatie van overheidstaken vraagt ook van onze organisatie een andere rol, dit geldt zowel voor KBO Limburg als voor de afdelingen. Actief burgerschap en maatschappelijke participatie zijn ook voor senioren van steeds groter belang. Staan voor de belangen van alle senioren, maar met oog voor de belangen van andere groepen, is daarbij het vertrekpunt.

In dit Beleidsplan 2014 – 2016 kunt u lezen dat KBO Limburg een vereniging is met ambities. De thema's die we centraal stellen, maken duidelijk waar onze ambities liggen. We blijven echter ook met beide benen op de grond, omdat we ons goed realiseren dat zowel menskracht als financiële middelen beperkingen stellen aan wat haalbaar is. Met heldere en goed afgebakende jaarlijkse werkplannen, zal het ons aller ambitie zijn om de beleidsvoornemens via concrete acties per jaar zoveel mogelijk te realiseren. Als voorzitter heb ik er alle vertrouwen in, dat dat samen met al die betrokken vrijwilligers en bureaumedewerkers en in samenwerking met andere organisaties gaat lukken.

Voor mij is dit plan en de wijze waarop dit tot stand kwam een bron van inspiratie en ik ben ervan overtuigd dat dit voor velen zal gelden. Samen gaan we er mee aan de slag met oog voor alle senioren en oog voor elkaar!

Peter Spronck
Voorzitter KBO Limburg

Inhoudsopgave

	pagina
Voorwoord	3
Inleiding	5
Situatieschets	6
KBO Limburg	8
Missie & visie	9
Thema's	10
<i>Zelfredzaamheid en positieversterking</i>	10
<i>Actief burgerschap en positieversterking</i>	11
<i>Ontmoeting</i>	12
<i>Samenwerking</i>	12
Organisatie	13
Communicatie	14
Financiën	14
Van denken naar doen	15

Inleiding

KBO Limburg is met ruim 38.000 leden de grootste ouderenorganisatie in Limburg met oog voor alle senioren. Een kleurrijke groep van verschillende generaties met een grote diversiteit. Een groeiende groep, die de maatschappij veel te bieden heeft:

- kennis en ervaring op tal van terreinen,
- tijd om maatschappelijk actief en betrokken te zijn,
- de bereidheid om die tijd daarvoor beschikbaar te stellen,
- waarden als zorg voor elkaar, verantwoordelijkheidsgevoel, respect en gemeenschapszin.

Een groep die aandacht vraagt van de maatschappij als het gaat om bijvoorbeeld:

- zorg die nodig is,
- voorzieningen die beschikbaar en toegankelijk moeten zijn,
- woningen en woonvormen die levensbestendig zijn.

Een groep die bereid en in staat is mee te denken, mee te praten en mee te doen, samen met andere groepen in onze samenleving, om zo tot oplossingen te komen met oog en ruimte voor elkaar.

In dit beleidsplan wordt geschetst hoe KBO Limburg dit alles voor de komende jaren wil vertalen in beleid. Het is tot stand gekomen in nauwe samenspraak met de afdelingen en regio's die in een eerste inventarisatieronde hebben kunnen aangeven waar ze trots op zijn, waar ze zich zorgen over maken, wat hun langgekoesterde wensen zijn en wat ze van KBO Limburg verwachten. Dat leverde een stroom aan ideeën op, die als bouwstenen voor dit beleidsplan zijn gebruikt. Daarna hebben alle afdelingen hun mening kunnen geven over het eerste concept en tot slot hebben zij het Beleidsplan 2014-2016 vastgesteld in de Algemene Vergadering.

Dit beleidsplan begint met een uitgebreide situatieschets van de seniorenpopulatie, zoals KBO Limburg die op dit moment ziet. Van jonge senioren tot heel oude senioren, met verschillende mogelijkheden en problematieken en met een grote diversiteit. Daarmee is dan direct duidelijk dat 'de senior' niet bestaat.

Daarna komt KBO Limburg zelf aan bod, wie zijn wij en hoe zijn wij georganiseerd, zowel in Limburg als ook landelijk met de Unie KBO en de koepelorganisatie van ouderenbonden CSO, wat is onze visie en wat is onze missie. Deze leggen de basis voor de thema's die KBO Limburg in de periode 2014-2016 centraal wil stellen. Om recht te doen aan alle groepen senioren, aan de huidige maatschappelijke situatie en aan hetgeen de provinciale overheid verwacht van de maatschappelijke organisaties, waarvan zij medefinancier is.

Als één van die maatschappelijke organisaties wil KBO Limburg met dit beleidsplan haar toegevoegde waarde voor Limburg inhoud geven en onderstrepen. De centrale thema's daarbij zijn:

- Zelfredzaamheid en positieversterking
- Actief burgerschap en maatschappelijke participatie
- Ontmoeting
- Samenwerking

Elk thema wordt kort omschreven en nader uitgewerkt in een aantal onderwerpen en een aanzet tot praktische invulling.

Communicatie, organisatie en uiteraard financiële middelen, zijn belangrijke basisvoorwaarden om plannen te kunnen realiseren. Zij komen dan ook apart aan bod. Dit beleidsplan eindigt met 'Van denken naar doen', waarin KBO Limburg schetst hoe praktisch uitvoering zal worden gegeven aan dit beleidsplan. Samen met de afdelingen, samen met andere organisaties, met oog voor elkaar en voor alle senioren in Limburg!

Situatieschets

Senioren zijn op dit moment in Nederland het gesprek van de dag. Het lijkt er soms op dat er meer over hen wordt gepraat dan met hen. Niet zo gek, want wie zijn dat eigenlijk ‘de senioren’?

Senioren vormen een rijk geschakeerde groep mensen met een grote diversiteit. Om een goed beeld te krijgen van de verschillende situaties en behoeften, is het handig om de senioren in leeftijds categorieën te bekijken van jong tot oud, ouder en het oudst.

Vijftigplussers

We zien dan allereerst een groep mensen, vijftigplussers, die vaak nog volop actief is in het arbeidsproces en recent heeft vernomen dat dat nog wat langer gaat duren dan tien jaar geleden werd gedacht. In deze groep ook mensen die uit het arbeidsproces zijn gevallen en hard moeten knokken om daar weer een plek in te veroveren. Mensen met vaak veel kennis en ervaring, die ook als vrijwilliger voor de maatschappij van grote toegevoegde waarde kan zijn. Niet alleen door het delen van die kennis en ervaring, maar ook als ondersteuners of mantelzorgers van oudere, meer kwetsbare senioren. Voor KBO Limburg is deze groep van groot belang. Hierin zit immers een groot potentieel aan nieuwe leden en vooral ook aan nieuwe vrijwilligers en bestuursleden.

Met pensioen

Een tweede groep binnen de grote seniorenpopulatie vormen de mensen die de AOW-leeftijd hebben bereikt en genieten van nieuw verworven vrijheden. Veelal mensen die heel vitaal zijn. Als ze er in zijn geslaagd een pensioen op te bouwen, hebben ze vaak een redelijk inkomen. Desalniettemin constateren we bij deze groep enige zorgen voor de toekomst. De gewekte verwachtingen als het gaat om de hoogte van het opgebouwde pensioen dreigen immers niet waargemaakt te worden. Voor de mensen die geen of nauwelijks pensioen hebben opgebouwd, zijn de zorgen groter. Deze groep wordt weliswaar kleiner, maar is nog steeds substantieel. Het inkomstenplaatje is een stuk minder rooskleurig en dreigt er afhankelijkheid van extra voorzieningen, zoals huur- en zorgtoeslag. Voorzieningen die momenteel breed ter discussie staan en zich in een neerwaartse spiraal bevinden. Economisch gezien lijkt daarmee misschien winst te halen, menselijk gezien is er sprake van verschraving en gaan deze bezuinigingen ten koste van de kwaliteit van leven van veel mensen.

Aanpassen aan mogelijkheden

Tot ongeveer de leeftijd van 76 jaar, zo blijkt uit gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek, hebben senioren over het algemeen weinig gezondheidsklachten. Vanaf 76 jaar nemen die klachten vaak toe, wordt de mobiliteit minder en moeten de activiteiten worden aangepast aan de fysieke mogelijkheden. Een periode waarin het besef ontstaat dat ouderdom onomkeerbaar is en gepaard gaat met verlies. Bijvoorbeeld van fysieke krachten, soms van geheugen en op enig moment ook van dierbaren. Deze groep mensen wordt langzaam maar zeker afhankelijker van voorzieningen dichterbij huis, niet alleen op het gebied van zorg en ondersteuning, maar ook voor ontspanning en vermaak. Een punt van zorg en aandacht voor deze groep is de beschikbaarheid en de betaalbaarheid van zorg, nu de overheid daar drastisch bezuinigt en heel nadrukkelijk kiest voor zelfredzaamheid en de inzet van mantelzorg.

Oude senioren

Deze bezorgdheid geldt nog meer voor de groeiende groep oude senioren, de mensen van 85 jaar en ouder. Vaak kwetsbare mensen die veel aandacht nodig hebben. Niet alleen van zorgprofessionals, maar ook van hun naasten en van hun leefomgeving. Een groep die vroeger bijna uitsluitend in verpleeg- en verzorgingshuizen verbleef, maar nu steeds langer zelfstandig woont. Daarbij is deels sprake van

vrijwilligheid, maar steeds vaker ook van een noodgedwongen zelfstandigheid, opgelegd vanuit de maatschappij. Het zal veel inzet, tijd en energie van veel mensen vergen om deze groep mensen daarin te ondersteunen en ook daadwerkelijk te helpen. De overheid zal, als consequentie van gemaakte keuzes, haar verantwoordelijkheid moeten nemen in het faciliteren van de (thuis)hulp die voor deze mensen onontbeerlijk zal zijn. De draagkracht van mensen, zowel financieel als sociaal, moet daarbij een belangrijk aandachtspunt zijn.

Diversiteit

Onze senioren zijn dus grofweg in te delen in vier verschillende groepen. Maar dit zijn geen homogene groepen, binnen elke leeftijdsgroep zien we een grote diversiteit aan mensen. Echtparen en alleenstaanden, autochtonen en allochtonen, hoog opgeleiden en minder hoog opgeleiden, actieve mensen en passieve mensen, heteroseksuelen en homoseksuelen, sportieve mensen en creatieve mensen, gelovige mensen en niet gelovige mensen, vitale mensen en minder vitale mensen, welgestelde mensen en mensen met een laag inkomen. In elk geval allemaal mensen die op een of andere manier deel uit maken van de maatschappij en zich niet ergens op een apart eiland bevinden. Een groep ook die niet alleen de maatschappij, maar ook elkaar veel te bieden heeft en daarmee van grote toegevoegde waarde is.

Groeiende vraag naar zorg

Extra aandacht verdient de vergrijzing en de groeiende vraag naar zorg die daar het gevolg van is. In Limburg geldt dit nog meer dan in de rest van Nederland. Niet alleen is er in onze provincie sprake van een sterke vergrijzing. Onderzoeken tonen ook aan dat de gezondheidssituatie van Limburgers op veel terreinen ongunstiger is dan in andere provincies. De verwachting is dan ook dat Limburgse senioren in de nabije toekomst meer gezondheidsproblemen ontwikkelen en dus meer zorg nodig zullen hebben. Als we kijken naar het beleid van met name de landelijke overheid, dan zien we juist een tegengestelde ontwikkeling. Er wordt heel ingrijpend bezuinigd op alle mogelijke vormen van zorg. Senioren die zorg en ondersteuning nodig hebben, dreigen door alle maatregelen in de verdrukking te komen. Voor de kwetsbare senioren en daarmee ook voor de mantelzorgers, dreigt het voorgenomen beleid een te zware belasting en daarmee een ernstige aantasting van de kwaliteit van leven te worden.

Centrale thema's

Senioren zijn van betekenis, sociaal en economisch. Senioren zijn de moeite waard om in te investeren en om de nodige aandacht en zorg aan te besteden. Zeker als we bedenken dat het aantal senioren de komende decennia alleen maar zal toenemen. In 2040 zal ongeveer een kwart van de bevolking 65 jaar of ouder zijn, daarna neemt dit percentage weer langzaam af. In dit Beleidsplan 2014-2016 laat KBO Limburg zien hoe de wisselwerking tussen senioren en andere groepen in de maatschappij invulling kan krijgen. De centrale thema's daarbij zijn:

- Zelfredzaamheid en positieversterking
- Actief burgerschap en maatschappelijke participatie
- Ontmoeting
- Samenwerking

Thema's die recht doen aan de behoeften van de verschillende groepen senioren en tegemoet komen aan hetgeen de maatschappij en de (gemeentelijke, provinciale en landelijke) overheid op dit moment verwachten van mensen in het algemeen en van senioren in het bijzonder.

KBO Limburg grootste seniorenorganisatie

KBO Limburg is een door de Provincie Limburg erkende maatschappelijke organisatie. Volgens de formulering van de provincie betekent dat, dat wij deel uitmaken van het zogenaamde maatschappelijke middenveld, dat onze activiteiten gericht moeten zijn op het voorkomen van sociale uitsluiting en dat ons werk grotendeels door vrijwilligers wordt verricht. Het is onze taak om de groep waar wij voor staan, alle senioren in Limburg, zowel een podium als een gezicht te geven.

Van en voor alle senioren

KBO Limburg is een organisatie van en voor alle senioren in Limburg en met ruim 38.000 leden veruit de grootste seniorenorganisatie van Limburg. De leden zijn verdeeld over zes regio's en 136 afdelingen. Daarnaast heeft KBO Limburg ook rechtstreekse leden, die niet aan een bepaalde afdeling gebonden willen of kunnen zijn. Ook zij willen graag gebruik maken van de voordelen die KBO Limburg biedt. Bovendien weten ze hun belangen bij de KBO in goede handen.

3000 vrijwilligers

KBO Limburg heeft bijna 3000 vrijwilligers, waarvan ruim 1000 kaderleden die met name actief zijn in de belangenbehartiging voor senioren op lokaal, regionaal en provinciaal niveau.

KBO Limburg heeft voor haar leden enkele honderden, grotendeels zelfopgeleide vrijwilligers beschikbaar voor ondersteuning. Zij zijn deskundig op het gebied van financiën, wonen, zorg en welzijn. Denk daarbij aan het invullen van de belastingaangifte, het aanvragen van zorg- en huurtoeslagen of een indicatiestelling zorg en het aanvragen van bijzondere bijstand.

Breed pallet aan activiteiten

Binnen de afdelingen van KBO Limburg wordt jaarlijks een breed pallet aan activiteiten georganiseerd. Het gaat dan om wekelijks terugkerende activiteiten, die veel senioren structureel in de gelegenheid stellen elkaar te ontmoeten. Daarnaast organiseren de afdelingen activiteiten gericht op educatie, zoals themabijeenkomsten, workshops en andere ad hoc activiteiten. Deze activiteiten stellen senioren in staat om op een laagdrempelige manier kennis te vergaren, ervaringen te delen en actief te zijn op tal van maatschappelijke terreinen. KBO Limburg heeft een professioneel bureau met zeven medewerkers (4,5 fte), gevestigd in Roermond.

Zelfstandige vereniging

KBO Limburg is een zelfstandige vereniging. De Algemene Vergadering, het wetgevende orgaan van KBO Limburg, komt eenmaal per jaar bij elkaar om het gevoerde beleid van het afgelopen jaar te beoordelen en het beleid voor het komende jaar vast te stellen. Elke afdeling kan met twee vertegenwoordigers aan deze vergadering deelnemen. Het Bondsbestuur, dat bestaat uit de zes regiovoorzitters, een penningmeester, een pastoraal adviseur en de voorzitter, is verantwoordelijk voor het goed functioneren van de organisatie en voor de voortdurende afstemming van het beleid met de regio's en de afdelingen.

Landelijke krachtenbundeling

Als zelfstandige vereniging is KBO Limburg aangesloten bij de landelijke Unie KBO. De Unie KBO is de grootste seniorenorganisatie van Nederland en voortdurend in de weer om de belangen van senioren bij de landelijke politiek onder de aandacht te brengen. Daarbij is er steeds sprake van een wisselwerking met de tien aangesloten provinciale bonden, waar KBO Limburg er één van is. KBO Limburg wordt door de landelijke Unie op verschillende manieren ondersteund om haar werk goed te kunnen doen. De Unie KBO geeft tien keer per jaar het magazine Nestor uit, dat alle KBO-leden in den lande gratis ontvangen. De Ouderenbonden hebben zich landelijk ook verenigd in de koepelorganisatie CSO om samen nog beter een vuist te kunnen maken voor een goed en rechtvaardig seniorenbeleid in Nederland.

Visie & Missie

Visie

KBO Limburg heeft oog voor **alle** senioren in Limburg, en is zich bewust van de grote diversiteit binnen deze groeiende groep mensen.

KBO Limburg streeft naar een respectvolle en humane samenleving, waar generaties ruimte bieden aan elkaar en waar voor alle groepen van senioren een volwaardige positie is weggelegd.

KBO Limburg ziet in onze maatschappij kansen en mogelijkheden voor jong en oud(er), als we samen op zoek willen gaan naar de toegevoegde waarde die we voor elkaar kunnen hebben. Zo kunnen wij zichtbaar maken dat de verschillende groepen en generaties binnen onze samenleving samen inhoud kunnen geven aan een goed en gelukkig samen leven.

KBO Limburg is ontstaan vanuit de katholieke traditie, en is zich ervan bewust dat daar in onze hedendaagse samenleving, en ook in de eigen vereniging heel verschillend over wordt gedacht. Dat neemt niet weg dat waarden als zorg voor elkaar, gemeenschapszin, solidariteit en verantwoordelijkheid ook in deze tijd nog steeds de waarden zijn, die richting geven aan ons beleid.

Missie

KBO Limburg richt zich op alle senioren in Limburg. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen jongere vitale senioren en oudere, vaak meer kwetsbare senioren. KBO Limburg wil deze groepen met elkaar in contact brengen en ervoor zorgen dat ze voor elkaar van betekenis zijn.

KBO Limburg heeft als kerntaken:

- **Belangenbehartiging**
- **Dienstverlening**
- **Sociale samenhang**
- **Ontmoeting.**

Belangen behartigen van en dienstverlening aan alle senioren in Limburg (leden en niet-leden) is voor KBO Limburg één van de belangrijkste taken, zowel voor het individu als voor het collectief. KBO Limburg richt zich daarbij op tal van terreinen met extra aandacht voor senioren, die in een kwetsbare positie zitten of daarin terecht dreigen te komen. Kwetsbaar als het gaat om gezondheid, maar er kan ook sprake zijn van financiële kwetsbaarheid.

Het stimuleren van de sociale samenhang gebeurt met name door het organiseren van ontmoetingen. Deze taak krijgt nadrukkelijk gestalte binnen de 136 afdelingen.

KBO Limburg wil de discussie rondom de positie van senioren in Limburg voeden en voeren op een manier die recht doet aan de toegevoegde waarde die senioren hebben voor de maatschappij. Als actieve deelnemers, als vrijwilligers, als mantelzorgers, maar bovenal als mensen. We willen knelpunten daarbij duidelijk benoemen, maar deze ook zien als uitdagingen en meedenken over oplossingen.

KBO Limburg stimuleert senioren mede verantwoordelijkheid te dragen voor onze samenleving en scheidt daartoe voorwaarden op zowel provinciaal-, regionaal- als lokaal niveau, om senioren in staat te stellen deze verantwoordelijkheid waar te maken.

KBO Limburg zoekt altijd naar samenwerking met andere maatschappelijke organisaties en overheden, die zich ook inzetten voor (groepen) senioren in Limburg, zowel op provinciaal, regionaal als lokaal niveau.

Thema's

KBO Limburg kiest in haar beleid voor de periode 2014-2016 voor de volgende thema's:

- **Zelfredzaamheid en positieversterking**
- **Actief Burgerschap en maatschappelijke participatie**
- **Ontmoeting**
- **Samenwerking**

Deze thema's doen recht aan de positie van senioren binnen de maatschappij, houden rekening met de knelpunten die zij ervaren, maar bieden ook voldoende kansen en uitdagingen om binnen die maatschappij actief en van betekenis te zijn. De thema's sluiten bij elkaar aan en lopen ook deels in elkaar over, waardoor er een samenhangend beleid ontstaat. Van ieder thema wordt eerst een korte beschrijving gegeven. Daarna volgt een uitwerking in onderwerpen en wordt aangegeven hoe daar praktisch invulling aan zal worden gegeven.

Zelfredzaamheid en positieversterking

Ieder mens is gehecht aan zijn of haar zelfstandigheid. Natuurlijk is het prettig om samen met anderen zaken te ondernemen en elkaar te ontmoeten, maar de regie houden we wel graag zelf in handen. Gezien de maatschappelijke ontwikkelingen binnen onder andere de zorg, is het bovendien in ieders belang dat senioren zo lang mogelijk zelfredzaam blijven.

Hoewel senioren getalsmatig een steeds grotere groep vormen, is de beleving van veel senioren toch dat er te weinig rekening met hen wordt gehouden en dat zij te weinig zeggenschap hebben bij de besluiten die over hen worden genomen, zowel individueel als collectief. De inkomenspositie van senioren staat stevig onder druk, niet alleen vanwege het afnemen van inkomsten, denk aan de pensioenen, maar ook vanwege alsmaar stijgende kosten van huur, zorg en voorzieningen als openbaar vervoer.

Senioren beschikken vaak over een behoorlijke dosis veerkracht, omdat ze in hun leven hebben geleerd om met tegenslag om te gaan en de tering naar de nering te zetten. Daarin kunnen zij een voorbeeld zijn voor andere groepen in de samenleving. Dit mag echter nooit een argument zijn om van senioren een onevenredig grote bijdrage te vragen bij economische teruggang.

Uitwerking

Zelfredzaamheid en positieversterking hebben vooral betrekking op gezondheid en zorg, wonen en leefbaarheid, mobiliteit en veiligheid, financiën en koopkracht, welzijn, beschikbaarheid en toegankelijkheid van voorzieningen. De Wet Maatschappelijke Ondersteuning, WMO loopt hier als een rode draad door heen. De maatregelen die in het kader van deze wet worden genomen hebben veel invloed op de kwaliteit van leven van veel senioren. Dat geldt ook voor de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten AWBZ.

KBO Limburg organiseert op het gebied van zelfredzaamheid en positieversterking al veel activiteiten. In de komende beleidsperiode zal de aandacht daarbij met name uitgaan naar:

- Mantelzorg;
- Ketenzorg in de eerste lijn;
- Kwaliteit van zorgvoorzieningen, bijvoorbeeld keurmerk seniorvriendelijke ziekenhuizen;
- Voorlichting en preventie;
- Aandacht voor dementie en andere ouderdomsziekten;
- Valpreventie;
- Zelfzorg, zelforganisatie en zelfmanagement;
- Medicijngebruik;
- Deskundigheidsbevordering op het gebied van de WMO;
- Keukentafelgesprekken;

- Levensbestendige huisvesting;
- (sociaal) veilige woonomgeving;
- Leefbaarheid;
- Alternatieve woon(zorg)vormen;
- Criminaliteitspreventie en integrale veiligheid;
- Openbaar vervoer;
- Veilig gebruik van vervoermiddelen;
- Duurzaamheid;
- Bestrijden van ouderenmishandeling;
- Nadrukkelijk en zichtbaar opkomen voor de belangen van alle senioren;
- Inzet van Vrijwillige Ouderenadviseurs;
- Belastinghulp en administratie thuis;
- Rijbewijskeuring;
- Budgetondersteuning/budgetcoach.

Actief burgerschap en maatschappelijke participatie

Actief burgerschap betekent het deelnemen aan en verantwoordelijkheid dragen voor de publieke zaak, de maatschappij. Daarvoor is een wisselwerking nodig tussen burgers en maatschappelijke organisaties. Om dat op een goede manier te kunnen doen, hebben burgers deskundigheid en vaardigheden nodig en moeten maatschappelijke organisaties, zoals KBO Limburg, bereid zijn om burgers daarbij te ondersteunen en te faciliteren.

Actief burgerschap betekent ook het samen dragen van verantwoordelijkheid. Natuurlijk staan daarbij voor KBO Limburg de belangen van senioren voorop, maar wordt ook rekening gehouden met de belangen van anderen.

Actief burgerschap uit zich ook in zelfsturing: zelf zorgen voor wat je nodig hebt, zelf verantwoordelijkheid nemen en oog hebben voor elkaar.

Maatschappelijke participatie betekent actief deel uitmaken van de maatschappij. Deelnemen aan activiteiten en onderdeel uitmaken van sociale structuren en daar ook doelbewust je bijdrage aan willen leveren. Participatie is ook een belangrijke voorwaarde om gehoord te worden en zeggenschap te hebben over de besluiten die worden genomen. Voor senioren is het van groot belang actief deel uit te blijven maken van sociale structuren om zo betrokken te blijven bij ontwikkelingen en besluitvorming.

Uitwerking

Actief burgerschap en maatschappelijke participatie hebben alles te maken met emancipatie en diversiteit, sociale samenhang en solidariteit, participatie en educatie. Ook bij dit thema komen we de Wet Maatschappelijke Ondersteuning tegen, maar dan vooral aan de besluitvormende kant en de manier waarop daar invloed op kan worden uitgeoefend. Voor dit thema gaat de aandacht van KBO Limburg in de komende beleidsperiode uit naar de volgende onderwerpen:

- Participatie in cliëntenraden, seniorenraden en gemeentelijke WMO-raden;
- Waardering en erkenning van de inzet van senioren door gemeenten;
- Zeggenschap;
- Opkomen voor jezelf;
- Roze ouderen;
- Allochtone senioren;
- Contacten tussen jong en oud(er);
- Buurtontwikkeling;
- Informatie en voorlichting;
- Ondersteunen van vrijwilligers;
- Educatiemenukaarten, themabijeenkomsten en symposia.

Ontmoeting

Een van de kerntaken van KBO Limburg is het stimuleren van de sociale samenhang door het organiseren van ontmoetingen. Het 'onder de mensen' komen is een verrijking van ieders leven en van belang om een goede kwaliteit van leven te houden. Bovendien voorkomt het dat mensen in een sociaal isolement terecht komen. Die ontmoetingen kunnen op tal van gebieden worden georganiseerd, van inhoudelijke themamiddagen tot sociaal culturele activiteiten.

Een belangrijk onderdeel hierbij is ook de ontmoeting rondom zingeving en levensvragen die met name veel oudere senioren bezig houden, maar ook senioren die bijvoorbeeld te maken hebben met rouw en verlies, veroorzaakt door het overlijden van een naaste of door confrontatie met ziekte en lijden.

Uitwerking

Ontmoeting is een breed thema en kan op tal van terreinen gestalte krijgen. We denken daarbij aan sociaal culturele activiteiten, maar ook aan zingeving en levensvragen, het voorkomen van sociaal isolement, ledenbinding en het versterken van afdelingen. Dit laatste is belangrijk omdat vooral de afdelingen actief zijn in het organiseren van ontmoetingsmogelijkheden.

De activiteiten die KBO Limburg rondom dit thema zal opzetten, hebben vooral te maken met de volgende onderwerpen:

- Provinciale en regionale ontmoetingsactiviteiten;
- Inzet en gebruik van social media;
- Inzet van ambassadeurs op diverse terreinen;
- Aandacht voor jongere senioren;
- Diversiteit;
- Spiritualiteit;
- Omgaan met verlies;
- Aandacht voor elkaar;
- Aandacht voor levenseinde/voltooid leven;
- Informatievoorziening aan leden en afdelingen;
- Informatie-uitwisseling tussen afdelingen.

Samenwerking

In een maatschappij dragen we samen verantwoordelijkheid voor hetgeen er moet gebeuren en voor de manier waarop dat gebeurt. Ook de overheid gaat terecht uit van deze gezamenlijke verantwoordelijkheid. Om de belangen van senioren goed te kunnen behartigen is het daarom voor KBO Limburg van levensbelang om samen te werken. Allereerst binnen de eigen organisatie. Samenwerking binnen afdelingen op gemeentelijk of regionaal niveau leidt tot het bundelen van krachten en het efficiënter benutten van menskracht en middelen. Ook samenwerking met de landelijke Unie KBO en de koepelorganisatie CSO is daarin belangrijk, om samen een vuist te kunnen maken voor een goed seniorenbeleid in Nederland.

Naar buiten toe is samenwerking eveneens een uitdaging. KBO Limburg zoekt op gemeentelijke, regionaal en provinciaal niveau steeds aansluiting bij andere maatschappelijke organisaties, maar ook bij de politieke en andere besluitvormende structuren.

Uitwerking

Het thema samenwerking heeft zowel een interne als een externe component. Om een goed gebruik te maken van de inzet van mensen en middelen en om een gezamenlijke stem te kunnen laten horen, is samenwerking tussen KBO-afdelingen, met name op gemeentelijk niveau van groot belang.

Daarnaast is het voor een bundeling van krachten belangrijk om ook extern samen te werken met maatschappelijke organisaties en de overheid. De volgende onderwerpen zijn daarbij voor KBO Limburg van belang:

- Stimuleren en ondersteunen afdelingen;
- Gemeenschappelijk aanpak belangenbehartiging;

- Samenwerken zowel provinciaal als plaatselijk met (afdelingen van) collega ouderenbonden en andere maatschappelijke organisaties, zoals ANBO (Algemene Nederlandse Bond van Ouderen), PCOB (Protestants Christelijke Ouderenbond), Huis voor de Zorg, LKV (Limburgse Katholieke Vrouwenbeweging), COC Limburg (Belangenvereniging voor lesbiennes, homo's, biseksuelen en transgenders), ZijActief Limburg, Katholiek Vrouwengilde, FAM (expertisecentrum voor Vrouwenvraagstukken), NOOM (Netwerk van Organisaties van Oudere Migranten) en Zonnebloem Afdeling Limburg
- Scholen bezoeken (maatschappelijke stages stimuleren).

Organisatie

KBO Limburg is een vereniging met ruim 38.000 leden. De bijna 3000 vrijwilligers vormen de kern van KBO Limburg. Het is dankzij hun inzet, creativiteit en verantwoordelijkheidsgevoel dat KBO Limburg zich kan presenteren en profileren als een organisatie van en voor alle senioren. Het ondersteunen en faciliteren van deze vrijwilligers is dan ook een belangrijke taak van het bureau van KBO Limburg. In de periode 2014-2016 zal er veel aandacht worden besteed aan het verder ontwikkelen van het vrijwilligersbeleid. Vraaggericht werken is daarbij een belangrijk uitgangspunt.

Slagvaardiger organisatie

Om de afdelingen nog beter te kunnen ondersteunen zal er gewerkt worden aan een slagvaardiger organisatie. Er zal volop worden ingezet op versterking van de afdelingen en de samenwerking op gemeentelijk niveau. Die samenwerking is op twee manieren van belang. Allereerst de samenwerking tussen de verschillende KBO-afdelingen binnen een gemeente of regio. Daarmee worden de krachten gebundeld en kan aan de leden van de verschillende afdelingen een nog gevarieerder programma worden aangeboden. Dit heeft met name toegevoegde waarde bij het samen aanbieden van themabijeenkomsten, cursussen en symposia en het samen organiseren van excursies en (bus)reizen.

Krachten bundelen

Daarnaast is het belangrijk om de krachten te bundelen als het gaat om de lokale belangenbehartiging, die steeds belangrijker wordt. De KBO-afdelingen zijn vaak goed georganiseerd en daardoor in staat om het voortouw te nemen en de verschillende partijen bij elkaar te brengen. Op die manier kan er ook daadwerkelijk iets worden bereikt. Tegen deze achtergrond moet de positie van de regio's tegen het licht worden gehouden en moet hun rol en functie binnen de KBO organisatie opnieuw worden bekeken.

Een ander aandachtspunt is de slagvaardigheid van het bestuur. Om de slagkracht te vergroten is de bestuursstructuur in de afgelopen beleidsperiode vernieuwd. In de komende periode zal deze vernieuwing worden geëvalueerd en waar nodig worden bijgestuurd.

Om alle taken naar behoren te kunnen vervullen en de uitdagingen die er liggen goed op te kunnen pakken, is een slagvaardig bureau van groot belang. Ook daar zal de nodige aandacht aan moeten worden besteed.

Communicatie

Wie lid is van een vereniging die opkomt voor zijn of haar belang, wil dat die vereniging zichtbaar is. KBO-leden willen dat KBO Limburg zichtbaar is in de media en aan het woord komt als het over de belangen van senioren gaat. Terecht, want KBO Limburg is immers de grootste ouderenbond in de provincie en dat mag en moet ook zichtbaar zijn. De komende beleidsperiode zal daar veel aandacht aan worden besteed. Een goed en aansprekend imago is daarbij essentieel. Om daarvoor de basis te leggen zal een communicatieplan worden opgesteld dat KBO Limburg neerzet en profileert als een energieke organisatie die weet wat senioren beweegt en daar ook voortdurend op in weet te spelen.

Ledenwerving

Ook voor het werven van nieuwe leden is dat belangrijk. Ledenwerving zal de komende jaren voor KBO Limburg hoog op de agenda moeten staan. Ledenorganisaties hebben het niet makkelijk, omdat mensen zich steeds minder willen binden aan een organisatie. Dat geldt ook voor de KBO. Voor jongere senioren lijkt het deel uitmaken van een afdeling soms niet interessant te zijn. Voor oudere senioren kan het verslechteren van de inkomenspositie leiden tot het opzeggen van een lidmaatschap. Daarom zal aan beide groepen nadrukkelijk aandacht moeten worden besteed. Voor jongere senioren zou het rechtstreeks lidmaatschap een optie kunnen zijn. Echter deze groep is juist hard nodig binnen de afdelingen om taken over te nemen van bestuursleden die vanwege hun leeftijd een stapje terug willen doen. Daarom is het van groot belang om de ledenwerving zoveel mogelijk vanuit de afdelingen te organiseren. Het werven van leden via het rechtstreeks lidmaatschap kan dan met name worden ingezet in die gebieden waar (nog) geen KBO afdelingen actief zijn.

In het communicatieplan zal ook de communicatie met de vrijwilligers en de leden een aandachtspunt zijn. Een goede informatievoorziening is belangrijk om de afdelingen in staat te stellen goed te functioneren. In het plan zal veel aandacht worden besteed aan digitale communicatie en de inzet van social media, voor informatie-uitwisseling, maar ook voor het versterken van het onderlinge contact.

Samen de schouders er onder

KBO Limburg beter zichtbaar maken en daarmee duidelijker profileren wat wij doen en waar wij voor staan, zal een inspanning vergen van alle betrokkenen binnen de organisatie. Het Bondsbestuur, het bureau, de regio's en de afdelingen hebben daar allemaal een taak in. Een communicatieplan legt weliswaar een basis, maar is uiteindelijk alleen een stuk papier. Waar het werkelijk om draait, is dat we er samen de schouders onder zetten en er samen voor zorgen dat we steeds opnieuw laten zien wat onze toegevoegde waarde is voor de maatschappij in het algemeen en voor de senioren in het bijzonder.

Financiën

Een organisatie die gefinancierd wordt met de contributiegelden (70%) van de leden en subsidies (30%) heeft een grote verantwoordelijkheid om een gedegen financieel beleid te voeren. Een organisatie die ambities waar wil maken voor de senioren in Limburg in het algemeen en de eigen leden in het bijzonder, kan dat echter niet doen zonder voldoende financiële middelen. Aan kwaliteit hangt een prijskaartje. Dat neemt niet weg dat KBO Limburg steeds voor ogen houdt dat het voor

alle senioren mogelijk moet zijn en blijven om lid te zijn. Zeker in een tijd waarin de inkomenspositie van senioren onder druk staat en het voor vele van hen moeilijker wordt om volwaardig mee te blijven draaien in de maatschappij. Tijdens de informatieronde die aan dit beleidsplan vooraf ging, hebben de afdelingen ook duidelijk aangegeven dat contributieverhoging zeker niet op hun wensenlijstje staat. Daarom zal het de komende beleidsperiode opnieuw zaak zijn slim met middelen om te gaan en daar waar mogelijk zaken zo te organiseren dat het de KBO leden geen (extra) geld kost. Dat kan betekenen dat er naar andere geldstromen wordt gezocht, bijvoorbeeld in de vorm van sponsoring. Daarnaast zullen zeker op afdelingsniveau senioren op zoek gaan naar mogelijkheden om geld te verdienen voor de afdeling.

Van denken naar doen

Plannen maken is mooi, plannen waarmaken, is waar het uiteindelijk om draait. Voor de komende periode zullen jaarlijks aparte werkplannen worden gemaakt, waarin de diverse thema's met hun aandachtsgebieden worden uitgewerkt in concrete activiteiten. Bij elk thema is al aangegeven welke ideeën KBO Limburg daarover heeft. Net als bij de totstandkoming van dit beleidsplan zal de verdere uitwerking daarvan gebeuren in nauw overleg met de regio's en de afdelingen. Tijdens een uitgebreide overlegronde in januari 2013 hebben de afdelingen al tal van aandachtspunten aangedragen die het vertrekpunt kunnen vormen voor de invulling van de werkplannen. De afdelingen weten wat onze senioren beweegt en bezig houdt en welke activiteiten daar het best bij aansluiten. Van deze kennis en ervaring zal KBO Limburg dan ook dankbaar gebruik maken. Veel ideeën en suggesties van de afdelingen zijn ook terug te vinden bij de opsomming van de onderwerpen per thema. Dit overleg met de regio's en afdelingen is niet alleen een middel om ideeën op te doen, maar ook een manier om met elkaar in gesprek te blijven en voeling te houden met wat er leeft in de afdelingen. Ook in de komende beleidsperiode 2014-2016 zullen de KBO-afdelingen het hart vormen van alle KBO-activiteiten en de ontmoetingsplaats bij uitstek voor alle senioren in Limburg!

© KBO Limburg 2013 www.kbolimburg.nl

De activiteiten van KBO Limburg worden gesubsidieerd door de provincie limburg

provincie limburg

KBO Limburg Steegstraat 5 Postbus 960 6040 AZ Roermond 0475-381740 info@kbolimburg.nl